

Opera in initium terminorum

defectiuorum. Est primo notandum dimissis omnibus alijs speciebus grammatice ad ipsam etymologiam intendimus. cuius ignorantia est quasi radix cuiusvis ignorantie. Qua propter summo animi desiderio preceteris est affectanda. Cui quidem illud philosophi dictum exactum primo denique consonat. Qui virtutes vocabulorum sunt ignari de facili palogysantur. i. decipiuntur. Sed ex quo ambiguitatis notitia est mater erroris. idcirco summoque presentis littere notitia est amplectenda. et presentis libri notitia est de diuersarum dictionum defectuum varie declinationis et significationis expressio. maxime illarum dictionum defectuarum. Alleluia. Gloria. Sabaoth Amen. Que dictiones in sacre pagine doctores diuersimode exponuntur. Iuxta quod queritur quid sit huius scientie subiectum. Respondetur diuersa dictionum expositio vel simplex terminus loco huius complexi positus. De alijs autem causis patet hic sicut in alijs libris grammaticalibus. Sed tamen causa efficiens dicitur fuisse magister Johannes de Garlandia qui hunc librum ex diuersis autoribus authenticis. i. ex antiquo grecismo nouo huguistone in vnam formam propter eorum declinationum confusionem collendaz redegit. Nec tamen de efficiendi causa cura est iuxta venerabilis Seneca dictum. Nec quis dicat sed quid dicatur attende. Sed titulus libri huius est talis. Iste est liber terminorum defectiuorum a magistro Johanne de Garlandia compilatus ex diuersis autoribus.

Um defectiue generant ambigua voces

Dum quia diuersa significata gerant

Uel quia apud plures non sunt multum vsitata

Aut quia doctores ista non ponunt variare

De defectiuis hinc sub compendio dicam

Metri sub modulo quod pueris valeant

Ut tollant dubia fiant specialiter ista

Iste liber cuius subiectum est declaratio terminorum defectiuorum prima sua diuisione diuiditur in duas partes. in prima ponit partem prophetialem. in secunda ponit partem executiuam. scda ibi. Cum defectiue sic dicit ex quo ita est quod voces defectiue apud multos grammaticos generant dubia. Ideo propono scribere de defectiuis aliquid sub breuibus verbis et sub modulo metri quod valeat pueris. Quia quia diuersa probat hoc scilicet quod voces defectiue apud multos grammaticos generant ambiguitates que vt plurimum sunt equiuoce et sub vna voce significat diuersas res. Notandum quod autor dicit defectiue voces generant dubia cuius tres assignantur cause in littera. Prima est quare voces defectiue generat

Dubia quia sunt defectiue z equiuoce voces mō equiuocatio est mater de
ceptionis z erroris qđ probatur. q: illud qđ constituit ppōnes plures q
putantur esse vere est causa deceptionis. sed equiuocatio est hmoi. gmas
ior: patet quia qui putat aliquid esse vnum qđ est plura decipitur. mior
patet per Aresto. primo dendoz vt in hac ppōne canis carnit. hec em est
ppositio plures z tamen putatur esse vna quia est d vno subiecto z predi
cato z copula saltem quo ad vocem. Scda causa ē quare voces defectiue
generant dubia quia non multum sunt in vsu. nulli enim grāmatici nisi
raro de earum origine scripserunt z vnde veniant tales voces defectiue.
Tercia causa est quia de illis defectiuis vobus multi apđ grāmaticos
sunt errores vt post hac lucide patebit. Et illis tribus patet manifeste q
lit veritas que habetur ex hoc libro quia est declaratio terminozū defecti
uozum z equiuocationum z etiam sub qua parte orationis tales terminis
ni debeat collocari. Notandum scdo q ser modis vel ex ser causis no
mina principaliter deficiunt. Primo ex casu. id est ppter coincidentiaz vo
cis ergo fas non habet facis quia coincideret cuz hoc verbo facio quod
habet facis in scda psona. Scdo deficiunt ppter repugnantiam duarum
regularum ad inuicem sicut hoc nomen odor. Tercia ppter repugnantia
am soni ergo cursor non format de se nomen se. ge. quia repugnat in so
no q diceremus cursit. Quarto ex natura sicut hec nomia duo z tria ca
rent singulari numero. Et nomina ppria ex natura carent plurali nume
ro. Quinto deficiunt ad euitandum cacaphaton. i. malum sonum sicut
arduius non potest habere compatiuū arduius ppter malum sonū. Sec
to deficiunt ex vsu sic illa nomia Aer sol pontus zc. que carent ex vsu nō
tamen ex arte. Vnde. Casus norma sonus natura cacaphaton vlus.
Desunt sex cause cur vox desit ab esse.

Que quasi frequenter clericuli proferunt

Sunt becosanna necnon amen alleluia

Alle narrate. lu laudem. ia dominogz

Alle saluifica. lu me. ia tibi chrisite

Allux. le virtus. sed luia vita vocatur

Al saluum. le me. lu fac. sed sit tibi dñs ia

Al. e pater. lu natus. ia spiritus sanctus.

Alle laudate dñm luia sit in vnum.

In ista parte auctor exequitur intentum suum. Et diuiditur in du
as partes. In prima ponit aliqua nomina z etiam aliqua verba defecti
ua incidentaliter. In scda ponit solum defectiua verba. scda ibi (S: qđ
de verbis) Et dicit pmo q voces defectiue sunt qđ dericti pferūt. Amē
Osanna. alleluia. Et primo auctor ponit declarationez z defectū hui⁹ ter
mini Alla. Vñ alia pñ doctores sacre theologie z papia exponit sex mo
dis. Primo pñ Augustinum. Alla dicitur ab alle quod est narrate z lu

laudem et ia domino. quasi narrat laudem dñi. et sic alleluia potest esse
 unum verbum defectivum impatiui modi et pluralis numeri tantum ut patet
 per equipollentiam huius verbi narrare. Secundo alleluia ut scribit beatus
 Hieronymus. dicitur ab alle quod est salua et lu quod est me et ia quod est dñe sine xpo
 quasi salua me dñe. Iuxta secundum primum. Alle saluifica Irem est primum impe
 ratiui modi singularis numeri tñ sed e persone. ut patet per equipollentiam
 huius verbi salua. Tercio alleluia ut scribit beatus Ambrosius. dicitur
 ab al quod est lux et le quod est virtus et ia quod est vita. quasi lux prus et vita Iux
 ta quartum primum. Al lux le prus et. et sic est nomen hebraicum indeclinabile
 neutri. gene. et comprehenditur in Alexan. sub illo nomine manna. vii.
 Banaque neutrale et. Quarto alla. put iterum scribit beatus Augustinus.
 dicitur ab al quod est salua et le quod est me et lu. i. fac et ia. i. dñe. quasi salua fac me
 domine et sic est verbum impatiui modi secunde persone singularis numeri.
 ut patet per equipollentiam huius verbi fac. Quinto secundum Hieronymum. dicitur ab
 alle quod est pater et lu. i. filius et ia. i. spiritus sanctus. Iuxta predictum primum
 Alex. et. et sic est nomen indeclinabile etiam neutri. gene. Sexto et ultimo secundum
 Papiam dicitur ab alle. i. laudate lu dñm. et ia in unum. quasi laudate dñm
 in unum. Et sic est verbum impatiui modi pluralis numeri secunde perso
 ne. Ulterius nota ex quo hic dicitur de interpretatione quod differentia est
 inter etymologisationem et interpretationem. Unde etymologisatio est
 lucida vocabulorum expositio et hoc in eisdem ydiomatibus. Et est tri
 plex. Quedam est litteralis et est in qua seruatur similitudo litteraliter. ve
 lac quasi liquor albi coloris. sol quasi solus super omnia lucens. Alia est
 syllabicalis in qua seruatur similitudo syllabarum. ut cadauer quasi ca
 ro data vermibus. Tercia est dictionalis ut grammatica dicitur a gra
 ma grece. i. littera latine et ycos scientia quasi litteralis scientia. Sed inter
 pretatio est lucida vocabulorum expositio et hoc per dictiones alterius per dictionem
 matris ut abraam. nomen hebraicum interpretatur per dictiones latinas
 quasi pater multarum gentium. Sed expositio est genus ad illa duo.

Amen pro vere pariterque sine quoque sine

Lich cuius est finis aduerbia dic qualitatibus

Amen pro fiat sic verbum deficiens sit

Si deus est amen indeclinabile nomen

Obsecro saluifica tantum designat ofanna

Os designat idem quod salua deprecor anna

¶ Hic autor ostendit varias expositiones istarum dictionum Amen
 et Ofanna. Nota amen idem est quod vere. et sic capitur ibi. Amen amen
 dico vobis et sic est aduerbium qualitatibus. Secundo. amen idem est quod
 sine fine. ut dicendo. deus regnabit amen. id est sine fine. Et dicitur ab a
 quod est sine et mēne defectus quasi sine defectu. Et est aduerbium quod

lratu'z est idem q̄ eternahiter. Tercio idēz est q̄ fiat. z sic sepe vtrūq; in
fine hymnorum z collectarum et sic etiam capitur in fine orōnis dom̄ int̄
te. Sed litera nos a malo amen. id est fiat. Et sic est verbum imparatiui
modi singularis numeri tercie p̄sonę vt patet per equipollentiā hui' ver
bi fiat. Quarto z vltimo idem est q̄ deus. et sic s̄m antiquos est nomen
declinabile neu. gene. vt Arō hoc amen grō huius aminis. Alij tamen
dicunt z melius q̄ sit indeclinabile nomen masculi. gene. vt patet p̄ equi
ualentiā huius termini deus z sic excipitur ab illa regula. Adabit h̄.
Christus enim dicit. Ego sum amē indeficiens. i. ego sum deus sine def
ectu. Notandum greci dicunt q̄ osanna sit interiectio significationis
exclamantis. quā significationē donatus obmisit qui fuit fidei infirma
tor iuuenum. et tempore suo multi grāmatici contradixerunt huic inter
iectioni exclamanti. ideo obmisit eam. Sciendum tamen q̄ s̄m sacre scri
pture expositores Osanna vno modo idēz est q̄ saluifica cum canitur in
elevatione corporis christi Osanna in excelsis. z sic est verbum defectiuū
imparatiui modi secūde persone. Scđo idem est q̄ obsecro vel rogo. z sic ē
verbum defectiuū indicatiui modi. Item in vltimo metro scđ Os desis
gnat z cōmittitur vna figura que dicitur themasis habens fieri quādo
vna dictio diuiditur et alia interseritur.

Hic supra dictis addatur kyrieleyson

Est kyrie deus leyson dicitu miserere

Chusteleyson chrisite miserere notetur

Kyrcos est dominus vultq; mercurius esse

Kyrreos est porcus non dicas kyrieleyson

Hic ponit declarationem illius termini kyrieleyson z differentiam
inter kyrcos et kyrreos z inter kyrieleyson z kyrieleyson. Unde notan
dum Kyrieleyson dicitur a kyrcos grece qđ est dominus latine z leyson
miserere. z additur ymas id est nobis quasi domie miserere nobis. Tūc
ponit differentia inter kyrcos et kyrreos vt hateatur differentia inter ky
rieleyson z kyrieleyson. Unde Kyrieleyson per simplex r iam dictum ē
Sed Kyrieleyson per duplex r dicitur a kyrreos grece q̄ est porcus lati
ne z leyson miserere q̄si porce miserere. Et ideo autor in littera dī q̄ non
detemus dicere kyrieleyson. et dicit Beatus Bernardus. Liqueat vnus
quisq; q̄ non dicat kyrieleyson. Scđo modo leyson idem est q̄ obsecro
vel rogo. et sic est verbum defectiuū indicatiui modi singularis numeri p̄
p̄one p̄sonę. vt patet per equipollentiā huius termini obsecro. Et kyrie
potest esse vnus istius q̄ est kyrcos qđ idem est q̄ dominus. z aliqui grā
matici dicunt q̄ kyrieleyson sit vna dictio composite figure z sic potest ēē
verbum defectiuū vt iam dictum est. Similiter chusteleyson dicitur a
chrisite z leyson q̄ est miserere quasi chrisite miserere. z p̄nt esse due dictiōes
et sic chrisite est vti casus illius qđ est christus. z leyson est verbum defect
iuū imparatiui modi singularis numeri scđe p̄sonę vt iam dictum est. Et

aliqui dicunt q̄ sit vna dictio et sit composite figure quia componitur a
dictione latina. s. Christus et a dictione greca. s. lepton.

Utferant sabaoth alijs cum verbulis christi

Almus et summus hec sistant nomina christi.

Desias deus emanuel sabaoth adonay

Est vnigenitus quia vita salus homo christus

Principium primogenitus sapientia virtus

Alpha caput finis simul vocitetur et o

Fons et origo iesus paracletus et mediator

Agnus ouis vitulus serpens christus leo iustus

Est verbum splendor sol lux gloria et imago

Panis flos vitis mons ianua petraque forma

Angelus et pastor sponsus propheta sacerdos

Athanasios kyrcos theos tetragramaton ysos

Conscruat dyanos secula per omnia dextra

Et sunt sic dicta nunc plura nomina sancta

Summi factoris in laudem summi honoris

Hic modo declarat istum terminum Sabaoth et ponit terminos q̄
in theologia sepe accipiuntur pro isto termino deus. Et dicit primo sic.
Sabaoth idem est q̄ deus. et tunc ponit equiuocationem huius termini
deus in significando. et dicit q̄ illa nomina que hic ponuntur in littera.
scz Sabaoth alius summus etc. sunt nomina dei et omnia attribunt
deo in signum honoris et laudis. Notandum sabaoth primo idem est
q̄ deus et est nomen indeclinabile masculi. gene. vt patet per equipollen-
tiam istius termini deus qd̄ est nomen mas. gene. et expicitur ab illa regu-
la. **E**l eo vel t etc. Et etiam Alexander dicit. Deses in mente etc. et fin dis-
cum istud videtur ipsum non fore neu. gene. sed mascu. Et etia fin Hu-
gui. sabaoth apud hebreos idem est q̄ septem latine. Inde sabaoth idem
est q̄ deus propter septem dona spiritus sancti qui plenarie possidet. et in
terpretatur deus virtutum et deus exercituum. et a sabaoth quod est sep-
tem dicitur sabathus quod est septimana sicut dicimus. ego in sabatho
veni. id est in septimana. Almus dicitur ille qui habet virtutes anime
scilicet mansuetudinem humilitatem. Sed sanctus dicitur ille qui ha-
bet virtutes tenentes se ex parte corporis vt qui ieiunat et orat. vñ Bzantis

Ad corpus sanctus ad mentem pertinet almus. Et quandoq; almus idem est q; christus vt dicitur in littera. Summus quadoq; sumus p christo eo q; ipse est summus. et summus etiam est suplanus huius deus nis celsus. et comparatur celsus celsor summus. et sic est comparatio irregularis. Unde verus grecista. Hoc nomen celsus suscipit ad vltimū sumum.

Item lra dicit messias et est hebraicum et interpretatur xps vel vnctus latine. vnde Iohes. Messias venit qui dicitur xps. cū ergo venerit illū vobis annuntiabo. et sic est gene. mascul. carens plurali numero. Emanuel etiam idem est q; deus. vnde legitur. Natus est emanuel quem pres dixit gabriel. Et interpretatur quasi manens vobiscum dñe et est nomē mascul. gene. indeclinabile. vt prz per equipollentiā huius nominis deus.

Item lra dicit theos. vnde fm Hugui. theos grece idem est q; timor latine mutando o in u et th in d fit deus quia omnes res colentes deū debent eū timere. Adonay fm Hugui. est gene. mascul. et indeclinabile. Et interpretatur dominus vt deus vt canitur in sacra scriptura. Adonay domine deus magne et admirabilis Unigenitus quadoq; idem ē q; deus. vnde Iohes. Vidimus gloriam eius quasi vnigeniti a patre. et dicit a pbo gigno et a nomine vnus quasi vnigenitus. Inde etiam genitor idē est q; pater. Inde etiaz primogenitus q; autor etiam ponit idē est q; xps. quia ipse ante omnia fuit genitus. Inde Iohes. In principio erat verbum. Inde etiam Gen. i. liber generatiōis. Tra dicit via. vñ fm Hugui. Tra idem est q; xps. Iuxta illud Ioh. Ego sum via veritas et vita.

Alpha et o. vnde Alpha est prima lra greca In alphabetum et est multitudo litterarum. et o est vltima lra. xps igitur quadoq; principium omnium creaturarum est fm illud Ioh. Omnia per ipsum facta sunt. idō dicitur alpha. id est christus. et est finis quia in ipsum tanq; in finē et scđtatē summam omnis hominū actus ordinatur. et ideo dicitur o. et sunt termini indeclinabiles. et sic capitur in illo hymno Alpha et o cognominatus etc. Fons in littera idem est q; deus. et dicitur a verbo foueo qd est nutritio. vnde hic fons idem est q; christus quia eum desiderantes fouet. Iuxta illud. Ego sum fons viuus qui ex hoc gustauerit non morietur in eternum. Alio modo idem est q; puteus. Origo quadoq; est ides q; deus quia ipse deus omnium creaturarū origo est. Alio modo principium est qualecunq;. Iesus idem est q; saluator latine et est nomen desciens in casibus quia nihil habet nisi iesum in accusatiuo et iesus in nominatio et in reliquis casibus habet u sicut iesu iuxta illū versum. Dat iesus uni quarto. etc. Et est differentia inter iesum et gesum. vt patet in illo metro. Non amat ille iesum qui fert ad prelia gesum. et scido modo debet scribi per g et est idem q; claua. et dicitur a verbo gero is ere eo q; gerit ad prelium. Christus dñ quasi crismate vinctus. et est mobile nomē voce sed non significatione vt hic cristus hec crista Et capitur pro filio dei. Unde Paulus. Christus factus est obediens vsq; ad mortē. Inde christianus a nomine christus dicitur quasi crismate vinctus vel christus sequens a christo christiani dicti antea iudei. Inde christianitas. Sed crista est conus galree vel denodum quod ponitur supra galeam.

Item virtus fm Hugui. dicitur a verbo viro qd est esse vel fieri

viriduz. Inde venit viriditas. Inde vir. Inde virtus et virtuosus. *Te*
tragramaton est nomen indeclinabile et scriptum quattuor *lris*. Et dicitur
a *thetra* quod est quattuor et *gramaton* littera quasi nomen dei scriptus
quattuor litteris. *Arhanatos* dicitur ab a quod est sine et *thyanatos* mors
quasi sine morte. et est dictio greca indeclinabilis. *Ilos* est nomen gre
cum indeclinabile. et *isis* *isidis* est nomen dee. Inde *parisius* et dicitur a
para quod est iuxta et *isis* dea quia ipsa dea ibi quondam colebatur. *Dia*
nos valet tantum quantum diuina gloria. et est nomen mas. ge. indeclina
bile. *Paraditus* idem est quod saluator et attribuitur spiritui sancto qui
mentes viuentium consolatur. Et dicitur a para quod est iuxta et *dis*is assiste
tia quasi iuxta tribulationem assistens. *Iustus*. vnde *fm* *Hugutio*
nem a ius iuris venit. *Iustus* quasi tenens ius. Inde *iuste* aduerbium.
Inde *iusticia*. *Splendor* *fm* *Hugutione* a verbo *splendeo* es ere ve
nit quod est lucere. Et sic splendor vno modo idem est quod nitore. Secundo mo
do idem est quod deus. Inde *splendidus* a um. Inde *splendena* et est gladi
us iocularis. *Lux* a verbo *luceo* es ere venit et est splendor factus de
lumine. Unde differentia est inter lumen et lucem. vnde *Candele* *splens*
dor lux est *candela* quod lumen. Illo modo lux idem est quod deus. Unde *Jo*
hannes. Ego sum lux mundi. *Imago* idem est quod *unitago* et ideo quod
deus. vnde in *Genisi*. *Faciamus* hominem ad unagine et similitudine no
stram. *Panis* dicitur a pan grece quod est totus latine. Et panis vno
modo idem est quod christus. vnde in euangelio. Ego sum panis viuus.
Illo modo est substantia ex farina et aqua composita. vnde. *Peto* quid
est panis sine vno abusu inanis. *Sicmos* est genti panis prebetur *has*
benti. *Caseus* et panis sunt optima fercula sanis. *Vitis* *fm* *Hugul*
tio a *vb*o *vindo* is ire dicitur quod est ligare. Inde *victa* insula est in qua
caput sacerdotis ligatur. Item *victa* est cum qua corona vincitur. Inde
hec *vitis* est quedam arbor a qua generatur vinum. Et dicitur a *vincio*
is. quia vincit et ligat linguas bidentium. Aliquando sumitur pro christo
vnde in euangelio. Ego sum *vitis* vera etc. *Ianua* deus dicitur simili
tudinarie quia *ianua* ingressus domus est et idcirco transmittitur pro christo
quia sicut per *ianuam* fit ingressus ita per christum cuncti ad vitam
eternam ordinati per ipsum tamque per *ianuas* ingrediuntur. Inde *ianitor*
Petra dicitur a *petros* grece quod est durus latine. Inde *petra* *silice* *du*
rus. et aliqui textus habent *petra* sancta pro vna dictione et ponitur pro
christo. Inde *petrus* nomen christum. et etiam dicitur a *petros* grece quod
est durus latine quia ipse durus fuit in fide. *Angelus* dicitur ab *ayos*
grece quod est sanctus latine. Et merito ab *ayos* dicuntur eo quod sine terra et
celestes sunt. et appropriatur dei filio eo quod fuit nuncius magni consilii de
celo in mundum missus humani generis propter deceptiones. Inde *ge*
lium. id est nuntiatio et componitur cum *cu*. et dicitur euangelium quasi bo
na nuntiatio. Inde euangelio. *euangelium* annuncio. Inde *angelicus*
et *archangelus*. *Sponsus* vnde a verbo *spondeo* es. quod est promitte
re venit sponsus et quandoque ponitur pro christo. vnde canitur. *Verge*
te mundi vespere *vti* sponsus de thalamo etc. *Pastor* est nomen dei *fi*
lio appropriatum assidua eius cura qua quotidie nos pascit sacramen

tis et reficiat diuini verbi poculis p̄munita rapacibus lupis et dyabolis.
septem spiritus sancti donis et de se dixit. Ego sum pastor bonus. Pro
pheta est ille qui predicat futura. quādoq; idem est q̄ christus. Unde in
euangelio. Quia p̄pheta es tu. Et differentia est inter p̄phetaz vates et
poetam. vnde Brecista nou? Carmina qui fingit a materia poeta voca
tur. Vocatur vates si quicq; vaticinatur. Sitq; p̄pheta quisquis diuina
profatur. Sacerdos dicitur quasi sacra dans vel docens. Et est p̄so
na ecclesiastica ad diuinū ministerium deputata et est ge. cōis q; antiquus
tam viri q̄ mulieres fuisse sacerdotes.

Nunc quoq; frequenter cherub seraph referabo

Que tu signabis q; plurale caruere.

Sed tamen in primo per terciam variabis

Hic ponit declarationem et expositionē illoz nominū cherub et seraph.
et dicit postq; dictum est de illis terminis kyrieleyson etc. nunc con
sequenter dicendum est de illis terminis cherub et seraph. Unde dic illa
duo nomina cherub et seraph carēt plurali numero et sunt tercie declina
tionis. Hinc est sciendum q̄ isti duo termini cherub et seraph sunt ethe
rocliti genere declinatione et significatione quous Alexand non ponat illa
nec est inconueniens cum in omnibus bene agere et in nullo deuiare pl
est diuinum q̄ humanum. Unde isti termini in singulari sunt tercie des
clinationis et in plurali nullius. et in singulari mas. ge. et in plurali neu. ge
ne. et cherub in singulari significat vnū angelū de choro cherubin. et in plu
rali significat chorū istum in quo tales angeli sunt. Similiter seraph in sin
gulari significat vnum angelum de choro seraphin et in plurali significat
chorum in quo tales angeli sunt. Et declinatur sic. Nominatiuo hic ses
ruph cherub. genitiuo huius seraphis cherubis et sic consequenter scdm
terciam declinationem etc. Et plr nro hec cherub in seraphin. gō horum
cherubin et seraphin etc. Et in plurali significat chorū angeloz non mūtā
do terminationem. Unde metrista. Hic declino cherub cherubis cheru
bi cherubinq;. Cherubin vel cherube pluralem dabit nōq;. Hic cheru
bin dico neutro cherubin sociabo. Sunt cherubin saucta cherubin sa
cra. sed cherub alma. Que seraph seraphis declinando variabis. Sz vt
ceret quis tamen autor dicit in textu q̄ careant plurali numero. et modo
dicitur q̄ habeant pluralem numerum cherubin et seraphin. Dicendum
q̄ autor non vult negare q̄ careant plurali numero sed vult q̄ talia no
mina careant plurali numero. id est non declinantur per diuersos casus
et per diuersas terminationes sicut hoc nomen nequaz dicitur indecli
nabile et tamen declinatur sed quia nō declinatur sub diuersis termina
tionibus etc. Cherub est nomen vnius angeli similiter seraph. et habent
loca pluralitatis cherubin et seraphin. vñ plus. Ordinis est nomen che
rubin pluraliq; tantū. Sz cherubin dicas quēuis ex ordine signes. A
chorus angelicus in dicitur angelus vnus. Et nota omne nomen an
gelicum est gene. mas. vt dicit Alexand et sunt defectiua quia plurali nūc
ro carentia. et proprie q̄ntatis. Seraphin interpretatur ardens in amo

re quia isti angeli magis ardent in amore christi q̄ alij. Cherubin in
terpretatur multitudo seu plenitudo scientie. Sed diceres ex quo sera
phin dicitur ardens z cherubin cognoscens z cherubin est sub choro sera
phin z per consequens angeli de choro seraphin magis cognoscunt q̄ an
geli de choro cherubin. quia quanto magis cognoscit tanto plus amat.
Dicendum q̄ cherubin sic dicitur cognoscens non q̄ angeli de isto cho
ro omnibus alijs magis cognoscunt. sed quia angelus de isto choro om
nibus inferioribus magis cognoscit. sic etiam dictum est de alijs. No
ta cherubin est equiuocum quandoq̄ significat ordinem chororum ange
lorum z ita accipitur cōmuniter. Item quandoq̄ idem est q̄ imago vel
forma angeli. vñ de in Exod. Fecit moyses duos cherubin. Tercio dicit
plenitudo scientie. vñ de ps. Ascendit deus super cherubin. Troni di
cuntur lux quia in eis p̄cipue relucet rectitudo diuini iudicii vt in eis de
us sedeat. Dominationes quādoq̄ dicuntur ideo quia ceteris ange
lis dominantur quia officium p̄dicationis exercent. Principatus di
cuntur ideo quia ad ministerium diuini cultus disponūt. Potestates
dicuntur ideo quia angelos inferiores habent referuare ne corda homi
num temptare p̄ualeat q̄ntum volunt. Virtutes autē sūm Latho
licon dicuntur sup̄remi spiritus inter exequentes ministeria quia eorū
actus se extendunt non tm̄ ad res humanas sed etia ad res naturales
vt patet in opatione sigulorum. Archangeli dicuntur q̄ summa z maxima
nunciant. Angeli autem sunt testes et nobis hominibus magis p̄inqui
z nos ad diuinam cognitionē ducūt vt iuste z recte viuamus. Et sic pa
tent omnes termini chororum angeloz cōmuniter v̄sitati. z licet sint plu
res tamen declaratio istorum est difficilior.

Ambo duoz vere singulari carere videntur

Declinationē totam doctrinalis prima docet

Ceteriq̄ pleri videntur singli carere

Adiectiua tantū voce carentia primis

¶ Hic auctor ponit declarationem illorum nominū ambo duo. ceteri
pleri singuli. vñ de. Isti duo termini ambo duo sunt irregulares. z defes
ctiui. quia aliquas habent terminationes casuales secunde declinatiōis
z mascul. gene. difformes. Sunt etiam defectiue quia carēt singulari num̄
mero. quia non vnitatem sed pluralitatem important. Et ambo caret
v̄tō plurali q̄a capitur distributiue z olim sūm grāmaticos habuit o in
accusatiuo plurali in masculi. gene. sicut adhuc aliquotiens inuenitur
apud Virgilium sed istud iam aboleuit.

Item ambo duo differunt quia duo. ponitur collectiue. z ambo distri
butiue vt dicit Latholicon. vtrumq̄ tamen potest distributiue capi.
Item inuenitur etiam ambo ambonis singularis numeri sedes in eccle
sia in qua sit verbum dei. Et inuenitur etia duo verbū v̄sitratiū in sin
plici. vñ P̄ris amore duo calciamētra duo. s̄ i p̄positis q̄i ē v̄sitratiū Et de

clinantur sic. Atq̃ ambo duo. In masculo. & in neutro ge. habent eandem
declinationē deimpro accō plurali q̃ in masculo. ge. habentos in accō plu-
rali ṽr ambo duos. Sed in neutro genere habet accusatiuū similez no-
minatiuo ṽr ambo duo. Et in grō plurali in neutro ge. habēt duū. p̃ du-
orum per syncopam causa differētie. Sed in femi. ge. debent declinari eo-
dē modo sicut hoc nomen dñā in pl̃i. S̃z isti termini cereri pleri & singu-
li solummō sunt defectiua q̃ carent singulari numero & ergo declinatur
sic. Atq̃ hī ceteri pleri singuli. he cetera plere singule. hec cetera plera singu-
la. & sic p̃cedendo in pl̃i numero p̃ omnia genera & per oēs terminationes
& componuntur cum illa coniunctione q̃ ṽr dicendo ceteriq̃ pleriq̃ &c. &
hec causa euphōnie. Et aliquando inuenitur plerumq̃ in genitiuo plu-
rali p̃o plerorumq̃ per syncopam.

Cesp̃ite cum vesp̃ere simul cepe grate requirunt.

In primis sextum nec ab his pluralia desunt

Sed tamen sponte dico plurali carere

Sepe primo ternam nec non neutro recipitur

Si prius est primo femini generisq̃

¶ Hic aut̃ ponit declarationem illoz terminoz cesp̃ite vesp̃e &c. Et
dicit q̃ illa noīa in littera posita carent omnibz casibz in singulari p̃ter q̃
q̃ ablatō singulari. Et hoc uome sponte caret omnibz casibus tam in sin-
gulari q̃ in plurali p̃ter ablatū quem habet. Et hoc nomen cepe quan-
doq̃ in singulari est tercię declinationis & neu. gene. & in plurali prime de-
clinationis femini. gene. & sic est etheroditum genere & declinatione. & tūc
declinatur fm̃ vsum. Ablatiuo ab hoc cepe. Et pl̃i nominatiuo hec cepe.
genitiuo harum ceparum. Aliquando etiam in singulari est generis fē
prime declinationis et etiam in plurali. & fm̃ hoc non est etherodituz.

Sciendū q̃ ista tria nomina cesp̃ite vesp̃ere cepe possunt considerari
dupliciter. Uno modo fm̃ vsum & sic non declinatur p̃ter q̃ in ablatō.
Alio modo fm̃ artem & sic eis non repugnat declinatio per omes casus.
Cesp̃ite enim declinatur. Atq̃ hic cesp̃es. grō huius cesp̃itis &c. Similit̃
dicendū est de alijs fm̃ eorundem terminationes Sed illa duo nomina
grate & sponte in singulari ec fm̃ vsum. uec fm̃ artem plus habent q̃
ablatiui. Sed grate in plurali declinatur per totum. Nominatiuo hee
grates. genitiuo harum gratum. & comprehenditur in Alctnō. ibi. sed des-
me penatum. Variū & ablatiui ab his gratibus. Sed diceret hoc no-
men grate non est tercię declinationis ergo male dicitur q̃ debet declinari
fm̃ terciam declinationem. probatur q̃ descriptio agnitionis tercię decli-
nationis ei non conuenit. quia nō mittit gr̃m singularē in is & om̃ in i.
Ṽdm̃ est q̃ talis agnitio intelligitur de nominibz p̃fectis & nō defectis. s̃z
in noibz deficientibz grō necesse est fingere & fm̃ illam fictiōem gr̃m iudic̃
care & cognoscere eoz declinationes ṽr hic fit in hoc nomie grate. Cesp̃es
est terra cum gramine cōcreta. Inde cesp̃ito as arc. i. facillare. Cesp̃e fm̃

Hugui. dicitur a cephas grece q̄ est caput latine. Inde venit cepa cepe. i. herba ad modum capitis formata. vnde Brecista. Est caput cephas h̄ quoz cepe pbat. Et cephas grece quādoq̄ idē est q̄ petra latine. Spōs re a p̄bo spondeo fm̄ Hugui. dī qd̄ est fide promittere. Inde hic spōsus hec sponsa. Inde sponde aduerbium qualitat̄is. i. voluntarie z interdiū ponitur nominaliter in femi. ge. vt ego facio hoc mea sponde. Sed melius vt dicamus nomen esse ablatiui casus z non aduerbium.

Absoluit vsus spinter ruder variare

Sed tamē p̄ terciā bec ars variare iubet

¶ Hic autor docet defectū illoz nominū spinter z ruder. z dicit q̄ illa nomina spinter z ruder fm̄ vsū sunt indeclinabilia. sed fm̄ artem non repugnat talia nomina declinari. Et hic est sciendum q̄ hoc dictum non solum potest applicari ad illa duo nomina que fm̄ vsū manent in declinabilitate fm̄ artem declinantur sed etiam potest applicari ad omnia alia sequentia. i. Aer sol pontus rē. Si enim volum⁹ loqui fm̄ artem possim⁹ mus dicere soles in plurali a nomine sol. Spinter p̄rie significat fibulam v̄ armillam in humeris. vnde Plau. Vixi tu dederis palā z spinteriunq̄s factū. Item Pectoris est spinter p̄rie pariterq̄ monile. Quas tus colli sunt torques auris in aures. Anulus est manu⁹ sed armille scapularum. Atq̄ perichlides exornant brachia nymphis. Ruder ē egestum cuius liber animalis. Etā est immundities coquina vel fossarū. Etiam est terra effossa. Inde erudo as are. i. radices euellere.

Aer sol pontus cum mundo viscus z ether

Cum fumo simus sanguis cum puluere limus

¶ Hic modo declarat defectum aliquozum nominū. z p̄mo pontis nomina carentia plurali numero mas. ge. sedo se. ge. tercio neu. ge. secūda ibi. fama fames. terciā ibi. Pus z opus. Et dicit p̄mo q̄ illa nomina. Aer sol pontus carent plurali numero. ideo dicuntur defectiua z h̄ fm̄ vsū z non fm̄ artem. Aer fm̄ Hugui. dicitur ab a qd̄ est sine z er id est lis quasi sine lite per contrarium quia continē patitur litem z cōmotio nem ventozum plurimozum. z aliarum impressionum. Et est differētia inter aer z ether. vnde Brecis. Aera dic nostrū sed dicas ethera summū. Inde aeris aliquid de aere existens. Etiam aeris aliquādo idem est q̄ altus. Sol v̄it fm̄ Hugui. a nomine solus q̄ idem est q̄ singularis. Itē sol est lucidissimus planetarū z ethimologizatur quasi solus sup̄ omnia lucens. Inde solstitiū. i. statio solis. Inde solsequiū quedam herba est que se p̄uertendo solem sequit̄. Et q̄nq̄ reperit in pl̄i fm̄ arce. vulgariter begbart. Pōtus fm̄ Hugui. a p̄bo pono is ere. idē est q̄ locare. z pōs ti s. est instrumentū pontis ex ligno factū transducens nos per aq̄s. Inō ponto as are. i. pontē facer. In de pontus ti. id est mare a nomine pons per contrarium quia non potest pontari. Inde pontus ti. quedam insula est. In pontius a um ē aliq̄s exis de tali insula In pōtica ē substatū est qd̄az gēma q̄ regitur in illa insula. In pontifico. i. pontē facere. In pō

trifer. eps vel sacerdos. Inde pontificatus. i. dignitas pontificis. **Mundus** fm Hugui. a verbo moneo es. venit nomen mascul. genere carens plurali numero. quia est in continuo motu. Inde etia; hic mundus a u. idem est q purus. Inde aduerbium munde. Inde mundanus a u. In etiam nuduagus est ille qui vagatur per mundu. **Viscus** fm Hugui. viscus visci. et hoc nomen visci ci. ambo p v scriptum fiant illud per qd aues capiuntur. Et etia illud qd colligitur in arboribus et caret plurali numero. Inde viscosus a u. i. plenus visco. In visco as. i. aliquid coniungere vel aliqua capere. inde pulvisco et visco as. i. a visco remouere vel valde viscare. et visco est verbum actiuu cu compositis. Itē viscus eris tercie declina. est quedam ps corporis colligata ex conectione carniu et ossium. et alij dicunt q in singulari careat oib casib. pterq; abls vbi dicitur viscere. et in pl declinatur p omes casus. Item fiscus p scriptum fisci habens in gto fm Hugui. dicitur a nomine fiscus et est saccus vel bursa regalis vbi publicus sensus reponitur. et inde dicitur hic et hec fiscalis et hoc fiscale et redictus regalis. inde fisco as are. i. publicare. et inde pisco as. i. etherius pertus elementu est. et nomen grecu. inde etherius a u. i. a liquid exis de ethere. vel dicitur priesstellatu celum vel quinta essentia. ab eo q est extra et ex q est lis quia ibi nulla lis est vel pteritetas. vt patet primo celi. Sz qn capis p supiori regione aeris tunc dicitur sic per antifrasi quia ibi fiunt multe impressiones ignite. vt pter in li. meteoror. **Fumus** est exalatio leuis de igne facta. Inde fumosus a u. i. plenus fumo. inde etia fumo as are. et est fumum emittere. et fumeo es ere. i. esse vel fieri humidu. Inde fumefco est verbu inchoatiu. **Fumarius** est sterias qd spargitur p agros causa produciendi fructus. Inde fumaris et est homo vel equus q portat finum. Inde fumosus **Sanguis** fm Hugui. dicitur a nomine suavis qd idē est q mris carens plurali numero in omnibus significationib pter qd quando idē est q peccatum tunc repitur habere plurale numerum. vnde ps. Libera me de sanguinibus etc. Vel dicitur a salio quia salit de venis. et equiuocatur. vñ Grecis. **Sanguis** pgenies sanguis quoq; dicitur humor. Sit tibi ptem sanguis. sanguis quoq; vita. Et est differentia inter sanguis et cruor. vnde Sanguis alit corpus cruor est de corpore fusus.

Puluis vel puluer est illud q p ventu pellitur in aere sicut immundicia terre exsiccata p calorem solis et nocet multu in oculis. vñ. Balnea vina venus ignis puluis quoq; ventus. Ista noxent oculis sed vigilare magis. Limus est immundities terre puta libr. icitas luti. vñ Cum ferat limus cū res vilissima sum. Uli supbinus cū ad terrā redim. Et inde dicitur sublimus vel sublimis adiectiu. i. nobilis vel altus. et dicitur sublimis p pteritum q non sub limo ponit sed a limo eleuatus est.

Fama fames lux vita fides pax gloria tellus
Atq; salus labes litis ac bumus atq; lues mors
Indoles et soboles prolesq; inuenta iuuentus.
Predictis addes th abesq; senecta senectus

Hic autor ponit nomina defectiua feminini generis plurali numero
carentia. et de q illa nomina fama famies et carent plurali numero et sunt
feminini generis. **F**ama a verbo famuloz aris. quod idem est qd seruire.
Inde hic famulus id est seruus. Inde hec fama est nome carens plurali
numero. idem q laudatio. **F**amies nomen carens plurali numero. et est
eluries. Inde famelicus. inde famico es. i. curiem habere. inde famico
inchoatiuu. **V**ita a verbo uiuo is ere. dr viuudus a um. inde viuax. id
est fortis. inde vita quasi vigorem tenens. etiam ponitur sepius pro chris
to sicut canitur in hymno. **V**ue viuens hostia veritas et vita. et a vita dis
citur hic et hec vitalis et hoc vitale. **F**ides a verbo fido is ere. pprie ges
luen. **D**ifferunt fides nome et fides verbum futuri temporis a fido is
ere. vnde. Nunq tu fides q sit in vte fides. Item In quo nulla fides in
eo quo fides. Item inuenitur fides fidis pprium nomen cuiusdam virgi
nis. etiam inuenitur hec fides fidis. id est corda in cithera. vnde. Cirgo
fides fidis est resonat fides in citharando. **O**credulitasq fides articulus
q fides. **A**fides dicitur hic et hec fiddis et hoc le. et dicitur fideis qui di
cit vel promittit fidem. sed fidus qui facit. vnde. Est vir in obsequijs fid
sermone fidelis. **F**ides est substantia rerum sperandarum argumentuz
no apparentium. **P**ax a verbo pacifcor dicitur quod significat pactu
facere. Inde pactio onis. conuentio vel conditio. Inde hoc pactum. id e
plactum. et dicitur quasi ex pace factum. inde pactarius. id est ad pactum
pertinens. inde pactorum locus vbi sit pactus. Inde hec pax sedatio li
tis carens plurali numero. et dicitur quasi prelium arcens. **T**ellus e ter
ra frugifera. et differunt aliquando humus solum terra et tellus. vii. **H**u
mor reddit humum sed grandi terra dat vsum. A tero sic dicta terif
cum tellus azatur. Estq solum solidum tellus quia tollit in altum. **L**a
tes a labo as significat facillare. Inde labasco verbum inchoatiuum. In
de labo onis. id est raternarius. Inde labilis. id est lubricum vel lubricus

Sitis venit a verbo sitio tis tire. et est potum desiderare. inde sitibund
us. inde hec situla diminutiui et situlosus. id est aliquantulu sitiens.
Humus est terra humida. Item humeo es ere. pprie feuchr. syn. Inde hu
midus. et differunt humer a verbo humo as are. id est in terram sepelire.
et ab humeo es ere. vnde. Corpora nullus humer vbi terra humoribus
humet. **H**umor et humiditas significant feuchricher. **L**ues venit a
verbo luo luis luere. quod est equiuocu. vnde Grecista nouus Dum luo
luxurio purgo patiorq. Fertur onis luere quando tacendo salitur. In
de lues luis nomen carens plurali numero et est idem q macula vel for
des. Inde luccula diminutiui. Inde luidus a um. id est maculosus.

Mors der doet. et ethymologizat quasi mordens omnia rostro suo.
vnde. Mors resecat mors omne necat quod in orbe mouetur. **M**ors
iuuenes rapit atq senes nulli miseretur. Item. **M**ors nimis est nequa
quia nulli parcat et equam. **D**ol a cunctis legem recipit cum paupere res
gem. **I**ndoles dicitur ab in q est sine et dolos. id est deceptio quasi si
ne dolo et est eras siue simplicitas iuuenilis. **E**st progenies est ingenium
est probitas vel signum pbritatis et est origo. vii. **I**ndoles simplicitas
iuuenilis pgeniesq. **I**ngenium pbritas et origo significat. Item dr **A**ldos

rus q̄ indoles p̄rie est signū vel imago future p̄bitatis apparens in q̄
buldam iuuenibus. Un̄. Indoles ac p̄rie fertur p̄bitatis imago. So
boles idem est q̄ progenies vel puer vel filius sive filia. vñ. Filius atq̄ p̄
er z p̄genes soboles sit. Iuuentus a p̄bo inuo as are. Inde hic z hec iu
uenis z hoc iuuenē. z est homo non annosus. z sic mouetur fm̄ antiquos
tm̄. fm̄ modernos vero mouetur per duo genera z caret superlatiuo. In
iuuentus z est etas iuueuulis multoz hominū. Sed iuuenta est dea ius
uentutis. carentia ambo plurali numero. Senecta a p̄bo sentio is ere
q̄ significat aliquo sensu exteriori percipere. Inde hic z hec senex idē est
q̄ antiquus. z dicitur quasi se nesciens. Thates est nomē etheroclitā
z est putredo stillās de corpore. z differt a nomine thabi gr̄i casus q̄ so
lum habet dnm̄ z abltm̄ vt p̄z p̄ Alex̄. ibi. Thates dedino zc. vñ. Tha
tes putredo stillans de corpore viuo. Corpore non viuo stillat thabi sig
ne thabo. Sed illa differentia nunc non seruatur sed vnū ponitur p̄ reli
quo indifferēter. Et thates venit a thateo es ere. i. putrescere. z differunt
thates nomen z thates verbum z thabo z dabo. Unde dicim̄. Sup̄
be thates cum sis nisi putrida thates. Munera plura dabo fac vt q̄ vt
nam sine thabo.

Pus z opus felsenū lutum mannaq̄ scenum.

Lutum phas nephas thabi virusq̄ solum ver

Nil nibil et nibilum pluralibus ista carebunt

¶ Hic auctor ponit nomina neu. gene. carētia plurali numero. i. Pus
opus zc. vt p̄z in textu. Pus nomen indeclinabile est putredo vel in
firmitas que reddit hominem putridum. Sed pus puris femi. gene. no
men declinabile dicitur custodia eo q̄ purum z mundū custo diat z retine
at. vnde Pus p̄ putredo indeclinabile credo. Pus declinatur custodia
quando vocatur. Opus idem est q̄ operatio. Secūdo modo est pro
priū nomen cuiusdam castrī. Tercio modo idem est q̄ necesse. vñ. De
clinat opus perfectum dat tibi castrum. Non declinatur cum dat signa
re necesse. Fenū dicitur a fos grece q̄ est ignis latine. Inde fenū ca
rens plurali numero dicitur gramina abscisa a solis feruore z torrefacta
pro nutrimento animalium deputata. Inde feniculum quedam herba.
cuius radices acuiunt visum. z dicitur quasi fenū oculozū p̄rie fenchel
Dāna est neu. gene. indeclinabile. vel māna māne vulgā. hymelbroc
Et dicitur a manū q̄ est bonum. vel dicitur a manhu. aduerbio miran
tis apud hebreos. cum enim filijs israel cecidit seu pluit manna in deserto
tunc ex admiratione clamabāt manhu. quasi dicerēt. quid est hoc. quale
signum est hoc. q̄ bonū est hoc. q̄ dulce z q̄ suauē est hoc. Lutū a p̄bo
lūo q̄ idē est q̄ purgo. Inde lutū. i. quidā color niteus. z hoc lutū. i. loz
des. Scenū idē est q̄ immundities carēs pil numero. vñ. Sus magis
in sceno gaudet q̄ fonte sereno Et differūt cenū per e z scenū per f. Cenū
per e est comestio vesptina z dicitur a p̄bo ceno as are. Un̄ fantamur
mane cenamus vel defacto. Sed scenū per f idē est q̄ macula. Lenū idē

est q mors. Et dī a verbo lētor aris per contrarium qz de ea minime les
ramur. Inde hic z hec leralis z hoc leralē. i. mortalis. Alio modo letum
capitur a dictiue a nomine letus a um. z sic non capitur hic. Phas. i.
licitum. z venit a verbo facio cis. Inde per compositionē dī nephas. i.
illicitum quasi non phas. Uli. Scandala ferre nephas bona s; tibi dī
cere sit phas. Tabi est nomen etheroditum habens solum gtm dīmi
z ablati z prius patuit eius significatio z declaratio. Uirus neu. ge
ne. indeclinabile. i. venenū. Et dī a vi quia violenter cor penetrat. Inde
violentus a um. i. veneno plenus z intoxicatus. Inde violentia. i. intor
catio. vulgarit vergystigū. Solum. i. terra a soliditate dicta. Uer
der lentz. Et dīctur a pbo viro es ere. quia tunc gramina herbe flores
virescunt Et incipit ver a festo cathedre petri z durat vsqz ad vrbani. vii
plius. Et ver dat florem flos fructum fructus odorem. Sic studiū mo
rem mos senius. senius honorem. Item differunt vere aduerbium z ve
re ablatiui casus a ver. Unde. Crescunt in vere multa medicamina ves
re. Nil z nihilum idem sunt. z nihilum in singulari declinatur. vt nihilū
nihilō. sed in plurali carent.

Dargo dies finis silex cum cortice dunis

¶ Hic ponit nomina defectiua ex pre accidētis qd est genus. z dīc q
illa nomina in lra posita non sunt alicuius certi gene. sed dubij qd patet
ex multis attēctis auctoritib; zc. Dargo. i. litus. eyn boz. z est spaciū
girans mare vel fontes. vel est spaciū ppe scripturam. vii. Dargo tenet
fontes margo spaciū ppe scriptum. Dies der tag. z est latio solis su
per nostrū hemispheriū. z illa dī dies artificialis. Sed dies naturalis cap
pūtur pro tempe vigintiquattuor horarū hoc est pro tpe noctis z diei ar
tificialis simul. z dīctur dies a dyan grece qd est clarum latine. In dīa
na e. z est dea lucis. Uel dī dies a dīs qz a noibus deoz. i. planetaz dī
es appellantur. vt dies solis. dies lune. dies martis zc. Inde diecula dī
minutiū pua dies. Inde meridies. myrtrag. Finis est pprie terminus
actionis vel psumatio operis Etiam idē est q patria siue regio precipue
in plī numero. etiā idē est q mors. etiā capī p metha. vii. Est finis pa
tria mors psumatio metha. Finis pōr dīa psumēs z psumatio. vii. Fi
nis psumens z consumatio finis. Cuius plē regione dīcīm? esse. Termini
us est finis mors finis cordaqz finis. Utilis est finis sed sum? ab
ignē recedit. Silex eyn fuer steyn. Est lapis durissim? q icu ferri ignē
emittit quī z focus dī. Uli Uirgi. ponit in feni. ge. in septimo eneyd.
p. Stabo acuto silex pccilis vndiq; saxis. etiam reperitur in masai. ge.
vii. Est vbi terrena silices fornace soluti. Item inuenitur cilex per c p pū
nomen viri. vnde. Est petra dura silex pūm nomen quoq; cilex. Scri
be p pūm sed per c scribe sed m. Cortex est illud q circūdat arborē
et est regimen vel vestis arboris sicut pelis ē z vestis animal. Et cortex
est suprena z exterior pars arboris. pprie dīerēde. Alter secūda et me
dīa pars. sed suter est tertia pars. pūqua ligno. vnde. Pars prior et cor
tex. līter altera. tertia suber. Inde corticillus. id est parvus cortex. Cui
us dīctur a verbo duo is ere. qd vno modo est supeminere qnta in duz

inibus est eminentior carnositas in corpore. Itē cluere scdo mō fecat defendere. qz clunes .i. nates dicuntur defendere ossa sedentū ne ledant. vnde Leditur in dune vir raro solens equitare.

Numeri pluralis sit Declinabile tempe

Neutraq; plurale sit cete recollige tempe!

Hic autor dicit q tempe cete sunt neu. ge. plis numeri in declinabiliā. Tempe fecat loca delectabilia nemorosa z aspera quasi bene temperata z transumitur pro temperata aura. Cete vel cetus ti. eyn walsische. Et differunt cetus z cetus. vñ Est piscis cetus populi collectio cetus. vel sic Cetus ti piscis cetus tus contio plebis. Differunt seta p scriptum z cetus per c scriptū. vnde Seta p s rinis sed per c sit tibi piscis Item Seta dicitur crinis qui crescit in dorso porci quo vtuntur sutores. Etiam ex illis crinibus fiunt instrumēta quibus mundant vestimēta vel capita hominū. Et sic differunt ceta s rinis z cetus tus turba. z ceta cete vel cetus ti piscis. vñ. Seta caput mundat tus turba ti pelago nat.

Pluralem numerum retinent es atq; metallum

Raro per reliqua dabitur plurale metalla

Sex alias regulas sub breuitate relinqua

Hic autor ponit alias reglas de noibus defectiuis. z dicit q illa nomina es z metalli hñt plem numez alia aut noia metalloy nō hñt plem numerū. Tunc excusat se de alijs noibus carētib; plī numero ab Alexā. positis. z dicit q ego ppter breuitatez alias regulas dimitto sub quib; cōprehendunt noia q scdm vsum carent plī nūero. Quarū prima ē. noia si gnificantia humores raro hñt plem numerū. ppter ea que excipiunt ab Alexā. Scda regula noia significantia res mēsurabiles vel ponderabiles carēt plī nūero ppter excepta ab Alexā. Tercia regula. noia fecantia semen terre raro hñt plem numez. Quarta regula noia quinq; declinatiōis raro hñt plem numez. Quinta regula illa noia pax sanguis zc raro habent plurale numerū. Sexta regula illa noia vulgus pelagus raro hñt plem numerū. z oēs ille regule debet intelligi ppter ea que excepta sūt z regula in pposito debet capi cōiter. put extēdit se tā ad doctrinā q; ad regulā. Itē septe sunt noia metalloy .i. aurū z argentū stannū plumbū cuprum calib; z ferrum. z istis 3lib; addit tria. scilicet electrū z auricalcū. vñ. Nomina signari sic dico cuiusq; metalli. Argentū plumbū stannūq; calib; quoq; cuprū. Hinc auricalcū ferrū electrū simul aurū. Es z nō plura lecto dicit esse metalla. Ferrū in q̄tum fecat metallū caret plurali numero. sed aliquādo reperitur poni p. refacta. z sic dī equus ē suffragat? q̄tuor ferris. vñ. Ferrū materia sit ferrū materiātum. Pluralem numerū retinet pro materiato. Es qñq; capis pro quolibet metallo indifferenter z sic habet plem numez. etiā capis p pecunia. Sz qñ est nomē specifiū metal li caret plī nūero. Metallū nō caret plī nūero. qz est nomen generale ad omnia metalla. Item autor dicit notanter raro qz aliqui hec noia recipiuntur

postea in plurali numero fm artem sciet caret fm vsant.

Omne tenet nugas indeclinabile credas

Infelix nugas cum nil profers nisi nugas

¶ Hic ponit defectū illius nois nugas dicens q̄ est indeclinabile. ge. ne. om. Nugas dī a p̄bo nugaris are. t. mēiri. sed nuge aruz. i. mēda. cia. vñ. Tu malus es nugas cū nil profers nisi nugas. In nugosus. i. ple. nus nugis. inde nugositas. inden ugar nōmē om. ge. idē est q̄ vagus q̄ continue intēdit nugis. inde nugaciter aduerbium.

Est bicaut bec fursur non plurale repitur

Furfura qui dixit semper de fursure vixit

¶ Hic ponit defectū huius nois fursur dicens q̄ hoc nomē fursur est. gene. dubij z fm auctorē nō hz fursura qz q̄ dīc fursura nō vtitur et nō p̄ prio plī qz fm vsūm caret. Fursur p̄mo est auis quedā viues solū de fursure sub isto articulo hic. z sic est gene. epiche Scōo est grossicies natans in vrina. z sic dīcūt medici. vrina habet multos fursures. z sic est ge. mas. Tercio est purgamentum farine. z dīcitur alio nomine siliqua z tunc est gene. neu. carens plī numero z sic accipitur in textu. cū dīc Fursura q̄ dīc it zē. Nota differentia est inter fur z fursur. vñ. Fur simplex latro gemia. tum sit abusus ap̄o. Tper. i. porcus.

Sal neutri generis. cōdimentū denotat oris

Plurali numero sal vt sic dico carere

Hic sal si dicas id qd sapientia signat

Cuius plurale reprehensio dicitur esse

Verbaqz cum salibus asperiora dedit

¶ Hic auctor ponit fecata z defectū huius nominis sal dicens. Sal qñz est ge. neu. z est cōdimentū oris vel cibarioz z sic caret plī numero. alio modo est gene. mas. z est idē q̄ sapientia z hoc in singulari. sicut dicimus accipe salē sapientie. In plī autem fecat reprehensiones z sic est ge. mas. Hic est sciendum q̄ a verbo salio is ire qd fecat saltum facere vel abuz cōdere qz hoc sal qz saltat cū in igne p̄iiciatur. Inde hec salia. i. inmundicia. es que pducitur ab ore animalis. qz salit ab ore animalis.

Lac liquor est maxime plurale dicqz carere

Sed declinatur lactes pisces gerunt in se

¶ Hic modo ostendit defectum huius nominis lac dicens. Lac līz quoz est maxime albi coloris carens plurali numero. Sed lactes in plurali significat intestinum piscis. Et dicunt quidaz q̄ habeat lactis in singulari numero. Lac. vulga. mylich. et huiusmodi traliter quasi liquor albi coloris. z caret plurali numero. Sed lactis hz pluralem numerum.

2 sunt lactes intestina lactea vt in piscibus 2 alijs animalibz quibus lac coagulatur. Item a lac dicitur lactuca quedam herba frigide 2 humide nature prouocans lac in feminis 2 coercens libidine in masculis. vnde **Wacer.** Frigida lactuce vis constat 2 humida valde. Inde potest plures hec mansa leuare calores. **Dansa.** id est comesta a mando. is ere. 2 lacteus a um. id est de lacte existens vel ad lac pertinens. vt albi existens ad modum lactis. Inde lactare 2 fecat lac nato pretere.

Urbs est acerra phasq; thus feratur acerra

Pluralis numeri primum reliquum variatur

Athene prime dic consimili quoq; modo

Quicquid deficit illorum nominu acerre 2 athene 2 cum hoc ponit differentia inter acerre pluralis numeri tantu. 2 acerra singularis numeri. Et sic hoc nomen acerre arum. pluralis numeri fecat ciuitatem seu est proprium nomen cuiusdam ciuitatis 2 caret singulari numero. 2 declinatur fm primam declinationem. Sed hoc nomen acerra fecat valculum in quo seruatur thus sicut thuribulum in quo crematur thus. 2 habet singulare et pluralen numerum. 2 declinatur fm primam declinationem. vulgariter cyn roych wass. Sed hoc nomen atheneaz declinatur sicut hoc nomen acerre carens singulari numero. Item a verbo arceo es ere qd fecat stringere. sz ars artis. 2 est recta ratio rerum factibilium. Inde hec acerra prima curta. vel dicitur a nomine acer qd fecat quandam arborem de qua fiunt talia vasa. Sed acerre arum prima producta fecat quandam ciuitate et dicitur ab a q est sine 2 ceres dea frugum. quia ibi est magnus defectus frugum. **Athene** fm **Duguitonem** interpretatur lictus. 2 est locus ubi quondam vigit studium platonis 2 aliorum. 2 dicitur ab a q est sine et thanatos mors quasi sine morte. quia homines ibidem existentes dicebantur immortales ppter studium quod ibi vigit. Nota q in littera com mittitur yna figura que dicitur alio theca. que habet fieri quando dictio pluralis numeri reddit suppositum verbo singularis numeri sicut acerre est vrbis. Unde greci. **Aliotheca** genus nescit numeros sed casus. 2 dicitur ab alios quod est alienum 2 thesis positio quasi aliena positio dictio nis sub accidente.

Silique kalendenone pluralia tantum

Tamen per primam hec possunt sic variare

Quicquid deficit illarum dictionu Silique kalende dicēs q sine pluralis numeri tm 2 pme declinationis caretia singulari numero. 2 ydus etiam caret singulari numero et est quarte declinationis Silique aru. dicunt ista superflua que remanet in opando vel praxando vel alio quouis modo laborando. **Kalēda** kalon grece qd est equoci. **Quis** id est q bonu latine. Inde **alodemō** i. spūs bon⁹ 2 dī a **halon** qd ē bonū 2 **demō** sciēs qñ bonū sciēs. **Fiñ** **halus** i. bon⁹ vel fidel. vñ **Cornu** **Qui** **halus** i prax simul ē pistice **hemo** **Scō** **halo** idē ē q lignū **Fiñ** **halopes** i. pes ex ligno fact⁹ **Fiñ** **halopediū** i. lignū repñtas pede. 2 vtunt eo sutores. vulga. cyn leyst. **Enā** **halo** idē ē q voco. **Fiñ** dicunt **kalēde** 2 dicunt qdā dies mēsur

more antiquorum. quia antiquitus debitores a suis creditoribus voca-
bantur ad solutionem. Vel kalende dicuntur a kaloq; est voco q; olim
in ciuitate romana prece ascendebat quando sedem in altum z quonies
clamauit kalo kalo rotas debebant durare nundine. z dies ille kalen-
de nuncupantur. vnde illa locutio quarto kalendas maij z consimilis des-
bet sic intelligi. i. quarta die ante diem in quo scribitur kalendas p se re.
Etiam kalo idem est q; laxo z hec significata patent per Johan. de Bar.
in his metris Die kalon esse bonum kalodemon sic probat Estq; kalo
lignu kalop estq; tibi monstrat. Qd calo voco poterunt monstrare kalen-
de. Estq; kalon malum kalodemon dicitur inde. None arum fm Du-
guit. numus vel denarius. Inde numarius rij. z sunt quidaz ciues pu-
blici ad munu facientes. Inde nundine arum. i. mercatoru publicis co-
uentus ad merces vendendas vel emendas carens singulari nuero. In-
de nundino as are. id est vendere vl emere. Inde none nonas carens sin-
gulari numero z sunt quidam dies mensis. scz quintus vel septimus qz
tunc incipiuntur ibi nundine. vel dicuntur quasi noua. quia romani nos-
ua statuta fecerunt istis diebus vnde ista locutio quinto nonas dect sic
intelligi. i. quinto ante illum diem in quo scribitur nonas per se Idus
iduum pluralis numeri feminini generis. diuisio. vnde quidam dies dis-
ci sunt ydus quasi diuisio. quia olim mercatores diuidebatur a nundi-
nis qn durabant a nonis vsq; ad ydus. Et dicitur ydus quasi edes ab
edendo quia hij dies apud veteres epularum fuerunt. vnde ista locutio
quarto ydus sic intelligitur. i. quarto die ante illum in quo scribitur yd^o
p se p similitur dicendum est de alijs. Inde yduo as are. i. diuidere. z yd^o
componitur cum hoc nomine vir. z dicitur vidua quasi a viro ydua. id e
priuata z est mulier priuata viro quem prius habuit.

In triplici genere numeralia nomina pone

Hic ponit regulam de nominibus numeralibus defectu habentibus
dicens. Omnia nomina numeralia sunt ge. om. vt hij z he z hec qtuor
quinq; sex. Et omia illa a tribus vsq; centum carent singulari numero.
z sunt om. ge. z in declinabilia. z vnus caret plurali numero z in singuli
declinatur. z illa duo nomina duo tres carent singulari numero z decli-
nant in plurali. Nota q; quintuplicia sunt nomina numeralia. quedā
sunt cardinalia vt vnum duo tria. quedā ponderalia vt simplex a um.
duplex a uz triplex quadruplex. quedam sunt distributiva vt bini tri-
ni. quedam ordinalia. vt primus a um. scdus a um. quedam multiplici-
tina vel alio nomine aduerbialia vt semel bis ter quater. vn de Quintus
plicis forme numerus distinguitur esse. Cardine pondere distribuens si-
mul ordinis aduer. Nota presens textus In triplici genere intelligitur
solum de numero cardinali. scd de tribus exclusiue ad centum inclusiue qz
omnia alia nomina numeralia sunt mobilia per tria genera z per tres ter-
minationes vt vnus a um. primus a um. vel per tria genera z duas ter-
minationes. vt hij duo he due hec duo. hi z he tres z hec tria. z ista patent
in Alexan. ibi. Que sunt mobilia z sed quattuor quinq; sex vsq; ad cen-
tum inclusiue sunt plis numeri z non habent diuersas terminationes. sz
sunt omnino in declinabilia. Vnde. De tribus vsq; centum tibi do tale

documentum. Sane omnis generis pluralia nec variabilis."

Vesper sit nona si re mutaueris in ra

Solis habens ortum si ra mutaueris in rum

Ilius occasum vesper sit quelibet hora

Dua sol obtegatur nubis caligine tecta

Riorum cantat. re rarum tympana pulsat

¶ Hic autor ppter efficaciam ad maiorem ordinationem sue doctrinae ostendit significata et defectu illorum nominum vespere arum dicens: Nomen vespere significat horam nonam. i. horam meridiem quando sol incipit declinare et est indefinabile. Sed vesperi ri neu. ge. fecit occasum solis. sed vespera vespe fecit ortum solis. sed vesper fecit qualiter horarum dici vel noctis quia sol vel luna splendet. sed vesperi vesperoz fecit psalmos qui cantantur in officio vespertino. sed vespere arum fecit totum officium quod celebratur in vespere. et dicit autor ulterius quod vesperi orum fecit cantum in vespere. et vespere arum capitur sepe pro pulsatione tympanorum vel campanarum. Item hoc nomen vespereus est etherodituz scatione. quia in singulari numero fecit stellam vespertinam. et in plurali ri oz. fecit psalmos qui cantantur in vespere. Item vesperi oz. nomen pluris numeri etiam reperitur in singulari et fecit totum quod legitur sive cantatur in officio vespertino sicut hoc nomen vespere arum. Et additur ulterius quod hoc nomen vespere preter hoc quod fecit totum officium vespertinum. etiam fecit pulsationes tympanorum campanarum. et sic patet quod possumus indifferenter dicere vespere cantatur vel vesperi cantatur. vel faciam hoc post vespere. tamen nunc communius dicimus post vespere. Item vesperus ri. vel vesperis ri di quedam stella ut dictum est que eodem nomine vocatur venus apparens post occasum solis de sera et etiam apparet de mane ante ortum solis. de sero vocatur hesperus. de mane lucifer. unde Brevi. Hesperus in nocte dicitur de mane vocetur Lucifer. ac semper venus est de nocte dieque. Alij dicunt quod cum mercurius et venus sint satellites solis et similes in splendore. ideo videntur esse eadem stella de nocte et de mane. sunt tamen diuersi quia nunc una apparet de sero et altera de mane et conuerso. Apparet de mane vocatur lucifer et apparens de sero vocatur hesperus. et sic patet defectus et illa declaratio eorum nominum vesper re ri oz. et eorum declinatio. nec non ipsorum significatio.

Costeque penolpereferabo penteque coste

Lum tenet e grecus rectus sit in es genitinus

Em dat et en quarto reliquos recto sociamus

Sic primo varia sed pluralia caruere

¶ Hic autor ostendit defectum et declarationem istorum nominum pentehecoste et penolpe dicens. quia grecus noster terminatur in et tunc grecus terminatur in es et accusativus in em vel in en. et alij casus de quibus non est tractatum.

facta terminantur in e sicque nōis. & sic declinātur in singulari & in plurali manēt indeclinabilia. Et quo patet q̄ talia sunt defectiua rōne dupli-
cis causē. Vna quia talia nomina non habēt terminations distinctas
finales. Scda quia carent plurali numero s̄m vsū. Sed dice p̄ra lic
teram plura sunt nomina greca terminata in e de quibus autor hic nō
hil dicit ergo diminutus Dōm q̄ autor noster sub illis p̄prehendit alia
que precise declinātur sicut illa vt anastrophe synodeche &c. & hic in lra
committitur vna figura que dicitur thematic habens fieri quādo vna
dictio diuiditur in partes & in medio alia ponitur. Item penthecoste si-
gnificat festum quo deus spiritūs sanctum misit in discipulos. & est dictio
greca femini. ge. Et d̄ a p̄tha qd̄ est quinq; & coste decem quasi quinq;
es decem. Penolpe est dictio greca & est p̄rium nomen maleu. gene.

Dictio quecumq; fuerit tibi materialis

Est substantiū neutrum indeclinabile nomen

Hic autor ponit aliam regulam de defectiuis dicens dictio mate-
rialiter capta est substantiū neu. ge. indeclinabile Et ratio quare est ge-
ne. neu. quia talis dco significat essentiā sui ipsius sine discretionē sexus.
modo talis significatio maxime appropriatur neu. gene. quia significat
per modum indifferentis ad vtrumq; sexum vel per modum abnegatio-
nis vtriusq;. Queritur quomodo scitur q̄ dictio materialiter ponit. Solo
per adiunctum quia quando adiectiū conuenit cum substantiū p̄ vo-
ce t̄m & nō pro significatiōe t̄m ponitur materialiter. vt homo est dictio
dissyllaba illa dictio dissyllaba puenit homini p̄ sola voce. ¶ Arguitur
in hac oratione. homo est nomē. homo nō ponitur materialiter q̄ ad
huc nomē retinet suū modū fecandi. Dicendum dictio ponit materialiter
duob; modis. Primo quando nō ponitur p̄ ultimato fecato sed bene p̄
modo significandi sicut in p̄posito. Scdo ponitur materialiter p̄ nuda vo-
ce vt homo nō stat materialiter in hac oratione homo est nomen. ¶ Ar-
guitur vox materialiter posita aliqd̄ fecat. p̄batur q̄ significat seipsam.
Dōm vox materialiter posita est sibi idem & ostendit representando seipsam
sed t̄m nihil significat significatiōe illa que est forma substantialis dcois
fecatur. Querit̄ cur p̄t̄iois sunt dcoēs materialiter posite. Solo.
oēs d̄nt p̄prehendi sub noie siue sint p̄plere siue in cōplere q̄tum ad fe-
cationē actualē. Et d̄ notat̄ q̄tum ad fectionē actualē quia q̄tum
ad fectionē aptitudinalē sub nomine non comprehenduntur. Unde
fecatio aptitudinalis est q̄ data est terminis a primo impositore a q̄ non
p̄nt restringi vbiūq; etiā ponunt. Et q̄ illa featio d̄ aptitudinalis q̄
dco materialiter posita sepat̄ ab illa dcoē q̄ fecat ea stare materialiter. Sz
fecatio actualis est que conuenit termino ratione restrictionis sicut hic. a-
mo est verbum. legens est p̄cipiū. Et illa p̄p̄e nō est featio nisi genera-
liter loquendo. quia significatio s̄m Petrum hyspa. est rei per voces s̄m
b̄nplacitum representatio. sed in istis orationibus nulla res ad extra representat̄.
Querit̄ cuius qualitatis ē dco materialiter posita. Solo appellatiue
qualitatis quia naturaliter cōe est multoꝝ quia stat pro voce & sibi sumt̄.

leque sunt plura. ¶ Arguit vox materialiter posita est p̄rie qualitat̄is
vnde. Est p̄rie qualis vox om̄is materialis. Solo. si dictio materialiter
posita consideratur pro se ipsa nunc est p̄rie qualitat̄is. sed si capitur pro
se et sibi simile vt cōmuniter solet capi tūc est appellatiue qualitat̄is quia
pluribus conuenit. vnde Alexander. Appellatiuis varias res vniuoca
bis. vt homo hic scriptum et homo alibi scriptum.

Quo pro fine datur in declinabile manet

Quandoq; vocat et aduerbium repitur.

¶ Hic ostendit defectū et significatum hui⁹ qđ est o dicens **Q**uādo
qđ est nōmē in declinabile neu. ge. et sic idē est qđ finis. vt ego sum alpha et
o. Alio modo est aduerbiū vocandi. vt o Johan. Tercio est interiectio et
p̄struitur cum accō a p̄epost. Notandū o est cōuocū. Vno modo est in
teriectio volētis vt o qđ male habes. Quāq; est aduerbiū vocandi vt o Jo
hannes. Quandoq; est interiectio denotans gaudium vt o admirabile
cōmercium. Quandoq; notat stuporem vt o caput hominū. Item quā
doq; ponitur assertiue vt in euangelio vt o illa est de gente sabina. et sic
aduerbium affirmandi. Item quāq; est aduerbium hortandi. vt **O** vos
p̄oles qui transitis p̄ viam. Etiam est interiectio demonstrans indigna
tionē vt o fecisti hoc. Quāq; significat figurā circūlarem vt o est figura cir
cularis. **O** est vocalis **O** est nomen. et sic est in declinabile.

Si quisquis plura recolat bis addere posco

Sic sunt qđ plura defectiua referata

Nomina que multis sic non fuerunt manifesta

¶ Hic autor ex predictis cōcludit finem p̄ime p̄tis libri et dicit in p̄
dictis declarata sunt multa nomina defectiua que multis fuerunt nota. Et
non fuerunt eis nota quo ad declarationes et sic si plura sint addantur p̄
dictis. Notandū plura sunt nomina qđ autor hic ponit necesse ē eū in
om̄ibus bñ agere et in nullo deuiare plus est anglicum qđ humanū ergo
humanus existens non potuit omnia ponere. sed illa obmissa posita sūt
ab alijs.

¶ Sequitur nunc de verbis defectiuis.

Ed quia de verbis extat dubitatio grandis

Idcirco referam quid sint gerundia verba

Et defectiua plus placeant vt ea.

¶ Hec est secunda pars principalis in qua autor vult determinare
verbis defectiuis. et diuiditur in duo. In p̄mo determinat de verbis ge
rundijs. In secundo de verbis defectiuis. Scđz ibi Passiue temis.
Et p̄mo dicit qđ ex quo de verbis gerundijs est magnus error idō dī
cam aliqua de gerundijs sup̄inīs et defectiuis verbis. vt mea documēta
plura vtiliora sunt. Notandū ita dicit qđ dubitatio grādis: qđ vult

et vltima supina terminant in u. et etiam fecant actione et passionem et prout
untur cum p̄bis importantibus motus de loco. vt venio visu mulieres. i.
venio de loco in quod vidi mulieres. Notandū rō quare duo sunt supina
est ista. qz per supina exprimimus terminos motus sed tñ duo sunt ter
mini motus. scilicet quo et ad quē. Et tñ duo sunt supina iuxta numerū ter
minorū motus. Arguit tot sunt supina q̄t verba. Solo fm spēm sunt ut
duo s; non fm numerū. Querit. quō dñt supina inter se. Solo si dñsse
runt qz primū supinū vult prout cū p̄bo importate motū ad locū. vt va
do cenatū eo dormitū. Sed vltimū supinū vult prout cū p̄bo impo
tante motū de loco. vt venio cenatū. redeo spaciātū. Ex illo patet q̄ ista
oīo et p̄similis. maneat sessūz est oīo incōgrua qz primū supinū vult
prout cū p̄bo importante motū. sed hoc verbum maneat imporat q̄
te debet gōia maneat sedentes. Querit. quō pueniunt primū supinū
et vltimū. Solo sic pueniūt quia ambo sunt p̄ba hñtia inflectionē casua
lem et regere possunt eundē casum quē sua p̄ba a quibus descendunt.
Arguitur vltimū supinū prout cū nomine adiectiuo ergo nō cū verbo
importante motus de loco vt incredibile dictū. horrible visu. Solo. Quis
fm cōen grāmaticorū opinione congrue prout cū p̄bo importante mo
tum de loco tñ magis ornate prout cū nominib; adiectiuis. Arguit
dictū factū visu. nō sunt supina sed sunt nomina quare dedinatiois ab
latini casus et regunt ab illis adiectiuis ex vi demonstratiois essentie. So
lutio fm Lauren. oīis nra latinitas sumitur a primis grāmaticis pre
cipue a poetis. sed in nulla poetica oīone repitur vltimū supinū prout
cū p̄bo importante motū de loco sed semp. cū nominib; adiectiuis vt
etiam ponit Virg. et etiaz alij. vt iocundū auditū. i. iocundū vt audiat
et auditū est ibi appositū et nō ablati casus. sicut dicendū est de alijs

Et quecunq; casum regit modus initialis

Eundem casum regit quodq; deriuatur

Dicas q; omnem casum supina gubernant

Illud idem fere gerundiu tribuatur

¶ In ista pre autō subinfert reglām gñales ex q̄ ipse ostēdit regimē ge
rūdiōz et supinōz dices quecunq; casus regit p̄buz indicatiui modi eun
dē casum regūt oēs alij modi ab eo descendentes. tñ ipse ex illa regula sub
infert proutione supinōz et gerūdiōz dices. quecunq; casum regit p̄bū
indicatiui modi eundē regūt omnia supina gerūdia et gerūdiua. sic em cō
grue dī noceo tibi. ita et p̄grue dī vado nocitū tibi. Et notāduz est. p̄ vna
regula gñali q̄ quecunq; casus regit p̄buz indicatiui modi eundē regūt
oēs alij mōi ab eo descendentes. vt impatiū opatiū. et. et gerūdia et supi
na vt p̄t in p̄nti lra. Sz dubitat an gerūdia et supina regāt a partepost
gim et dñm et ablatiuū. Dico breuiter q̄ sic. sicut p̄t per Pūscianūz scdo
minoris capitulo de p̄bis impersonalibus vbi sic inquit. Benitiuo et da
tiuo accusatiuo et ablatō casib; adinngūtur p̄cipalia et supina q̄ hñt vīm
infinitiuorū hñc est q̄ vna reglā ponit q̄ verba supinalia regunt gñra

parte post vt vado misertum sortis. aliquādo dñm vt vado misertū sortis
aliquādo ablatū vt vado fruitum medicina. z sic etiam exemplificat de
vltimo supino. Secūda regula gerundiū a parte post etiam possunt co
strui cum gō dñō accō z ablatō. venio causa miserendi sortis. venio cau
sa nocendi sortis. venio causa bibendi vini. venio causa indigendi pecu
nia. z dixi notanter ꝑba gerundiū. quia gerundiū raro cōstruuntur cū
aliō casu q̄ cum accō vel ablatō z dñ notanter raro quia ꝑut fecit passio
nem tunc gerundiū possunt construi cum datiuo vel cum ablatiuo q̄
eorum passiuā indifferenter possunt construi cū ablatiuo mediante ꝑpo
sitione vel cum datiuo. z ergo sicut dicitur doceor tibi vel a te. sic etiaz di
citur vado causa docendo tibi vel a te.

Uox eadem nomenq; verbum participansq;

Sed si pronomen sit nomen notificatur.

Tempus persona numerum modoq; restricta

Hoc adiectiuus proprijs sed cetera verbis

Florista ponit omnem casum dare verbis

Exceptis rectis ideo pro tempore ponis

Casum dat pariterq; sed coniunctio flexit

¶ Hic autor ponit vnum notabile ex prius habitis ex quo ipse do
cet declinare gerundiā z supinā dicens. q̄ eadē vox apud grāmaticos dñ
verbū gerūdiūm participiū z nomē ꝑbale alr z alr capta exemplum
sicut legendum qñq; est gerundiū vt fecit actuz. legendi siliter qñq; eadē
vox fecit actū legendi sub ꝑnotatione futuri tps z sic est participiū et
qñq; eadē dictio supaddit dignitatē vt exponitur per nomē z tunc est no
men. z premittitur hoc rōnabit q̄ verba gerūdiūa sūt conformia in accō
dentibus grāmaticalibz talibus nominibz ꝑbalibus in numero z in cas
su. sed ab eis differunt in hoc fm. Prisci. q̄ nomina ꝑbalia in dus termi
nata z participialia petūt ꝑformitatē accidentiū grāmaticaliū cū dictio
nibus q̄bus adiungunt. sed ꝑba gerundiā non quia non ꝑgruedi va
do ad amandū viros. tunc subdit declarationem casuum quo ad accide
tia. vt pz in lra. Notandū eadē vox diuersimode ꝑsiderata est gerundiū
z participiū. Sedo notandū qñ queritur de ly amādī quē pars debet
respondere verbum. z qñ queritur cuius qualitatis Respondet sic cōter
q̄litas diuiditur in modū z in formā z est modi infinitiui q̄ omne gerū
diū z supinū est infinitiui modī. z quādo querit cur? forme respōdet ꝑ
fecit. q̄ oīe gerundiū est eiusdē forme cū ꝑbo a q̄ descendit. z qñ qrit cur?
ꝑiugationis dicunt aliq̄ grāmatici z autor in lra q̄ loco ꝑiugationis de
beat queri cuius declinationis. z sic si querit cuius ꝑiugationis respōdet
nullū z h̄ motiū surgit ex h̄ q̄ declinatio sit ꝑ diuersos casus et ꝑiuga
tio ꝑ diuersas ꝑsonas. cū igit gerūdiā sint diuersoꝝ casuū q̄ fm eos sunt
triprote forme sed supina diptote. ꝑ. Triptota iamq; nota debere gerun
diā dici. Diptota iure scias dici debere supinā. z ratione illius relinquit

nuere q̄ quattuor sunt opinionones de gerundijs. Una dicit ipsa esse nomi-
na. Scda dicit ipsa esse verba. Tercia dicit ipsa esse participia. Quarta dicit ea
esse mixte participiorum. et licet quelibet illarum ab intelligenti posset de-
fendi. tamen inter ceteras scda que tenet ipsa esse verba est magis probabilis
ideo pro ista ponitur talis conclusio. Gerundia sunt verba et non nomina
nec participia nec mixte participiorum. Illa conclusio primo patet per auctorem q̄
videtur dicere ipsa esse verba. Et probatur ratione. nullum nomen regit acm̄
sine figura. sic autem illa faciunt. ut vado causa legendi libri. Secundo probatur. nam
certum est q̄ amari et amo veniunt in modo secandi essentiali verbali.
ideo sicut unum est verbum ita et reliqua. conclusio bona. q̄ distinctio par-
ticipiorum sumenda est ex modis secandi siue ex distinctioe modorum secandi
di essentialium. alias enim staret q̄ conceptus qui nunc est nomen postea esset
verbum. quia possunt absolui a modis secandi accidentalibus. ut dicunt
logici. q̄ verbum posset absolui a tempore manens verbum. Arguit
primo sic. Gerundium habet idem regimen cum suo verbo qd non esset nisi
haberetur eundem modum secandi formale et essentiali. Secundo sic. nam circum-
scriptum ab illo verbo amo as are. modo tpe et numero q̄ ita modi secandi acci-
dentales non haberetur dare aduersari in quo differunt amari et amo. Item si
gerundia essent nomina vel essent substantiva vel adiectiva. non substantiva tamen
nec adiectiva. q̄ non sunt nata determinare substantiva sub puenientia debi-
ta. nunc ergo enim dicitur aliquis h latinum esse incongruum. mulierem cantandum esse missam
et tamen esset incongruum. q̄ substantivum et adiectivum discouenit et in genere. Sed
contra illam opinionem diceretur. gerundia non sunt verba. primum nullum verbum potest
habere perpositionem per appositionem. sed gerundia sunt huiusmodi. ergo etc. quia con-
grue dicitur. vado ad legendum lectionem. maior communiter precedit a grammati-
cis. Secundo sic. nam si amari esset verbum sequitur q̄ aliquod verbum regeretur a
noie qd communiter non precedit. primum dicendo. vado cum legendi lectionem. appa-
ret q̄ cum regat hoc q̄ est legendi. q̄ coartat ipsum ad standum in tali casu etc. q̄
dicendo causa legendum lectionem non congrue dicitur

Actum siue pati signari gerundia possunt

Atque supina per hoc datur his constructio duplex

Sed gerundium vim vnius retinebit

¶ Hic auctor determinat de modo construendi gerundiorum et supinorum
dicens Gerundia et supina significant actionem et passionem et ratione hu-
ius duplicis significantie conuenit ipsis etiam duplex constructio. quia
quando significant actionem tunc regunt accusativum a parte post. sed quoniam
do significant passionem tunc regunt ablativum mediante perpositione. Tunc
specificat dicens. q̄ hoc est verum de gerundijs. et non de verbis gerundi-
uis. quia talia habent tantum unam significantiorem et rationem istius habent
tamen unam constructionem. Nota ex littera elicitur differentia inter gerundium
et gerundivum. et est talis. quia gerundium est quod tam actionem quam pas-
sionem significat. et ideo finem nominandi dicitur quasi gerens vim duorum
scilicet actionis et passionis. Sed gerundivum est quod sola actionem vel sola passionem

fecit. Et dicitur gerundium quasi gerens vim unius. scilicet actionis vel passionis tamen. Notandum quod primum gerundium solum derivatur a verbo neutro. Alii autem deponetali quia omne tale aut fecit tamen actionem aut passionem aut tamen neutrum. Ex illo sequitur quod in coniugatione verborum deponetali vel neutrali debet dici gerundium vel participialia verba sunt hec. Arguitur gerundium et gerundium secundum Hugonem non differunt nisi penes synropationem. ergo illa differentia nulla. Solum. Illa deus est assignata finem nominis et non finem rem quia sic idem certificari possunt gerundium et gerundium quia unum sepe pro reliquo ponitur ergo illa differentia parum est curanda. Queritur. Que est ratio quod gerundia et supina significant actionem vel passionem. Solum est quia descendunt a verbis significantibus actionem vel passionem. sed omne derivatum sapit naturam sui primitivi. ergo fecant actionem vel passionem. Queritur. Que casum regunt gerundia et supina ut descendunt a verbis actiuis. Solum dicitur cum acco ut petrus sedet redimendo discipulis passionem christi. Cuius ratio est quia indicatiuis potest regere deum cum acco. ergo etiam supina et gerundia preter dependentem significantem. Queritur. Que casum regunt putantur a verbis passiuis. Solum ablativum vel deum resolutibilem in ablativum mediante prepositione a vel ab. ut petrus fuit passus causa legendi deo vel adeo. Ratio illius est quia prepositio passiva aliquibus descendunt regunt deum resolutibilem in ablativum mediante prepositione ut patet ex dictis de regimine ablati. Ubi notandum quod gerundia et supina putantur veniunt a verbis impersonalibus regunt eundem casum quem regunt quando veniunt a verbis actiuis. Et de a verbis actiuis propter actionem et passionem. Queritur. utrum omnia gerundia in dicto dum terminata significant actiue vel passiue. Solum sic exemplum de dicto quo ad actiuam significationem ut venio causa videndi regem. de passiva significatione ut venio causa videndi miraculi. ut videatur miraculum seu cantando. de passiva significatione ut cantando rumpit anguis. Ubi venefice mulieres habent carmina. Inde venit incantare. scilicet talibus carminibus uti. propter zautery. et cantare est vascinare ut frigido in pratis cantando rumpitur anguis. In venit fascinum fecans illud cum quod sit facinatio. Exemplum de dum in quo actiue fecit ut vado ad videndum saluatore. de passiva significatione ut dedit dorsum ad percutiendum id est ut percuteretur.

Actum siue pati per unum signantque supina

Et iungas verbo per quod motum tibi signo

Actum siue pati per u supra supina

Signant et verba per que motum tibi signo

Hic autor assignat differentiam inter primum supinum et ultimum dicens. Prima supina terminantur in unum. et fecant actionem et passionem indifferenter et hoc quando descendunt a verbis actionis et passionis fecantibus et veniunt perstruuntur cum prepositis importantibus motum ad locum

tur q̄ ipsa dicuntur alicui? declinationis et nō coniugationis et hoc ē motuū multorum. et licet illa ratio sit cōis pōt tñ sustineri q̄ gerūdia sunt eiusdē coniugationis cū verbis a quibz descendunt. et hoc q̄ illa radice q̄ sic legerim. dicitur tēcie coniuga. q̄ infinitiu? sui indicatiu? h̄z e correp̄a an̄ resicly legēdi dicitur tēcie coniuga. et qñ ipsi dicūt coniugatio nō sit p̄ casus hoc negandū in p̄bis que nō sunt alicuius casus et qñ querit̄ cui? ge. Rndet̄ q̄ sunt eiusdē ge. cui? sunt eoz p̄ba a quibz descendūt. sicut sunt eiusdē figure. et s̄z ois nūeri eo q̄ pñt trahi ad oēm nūez. S̄z de tpe aliq̄ dicunt q̄ de gerūdijs nō debeat qñ de tpe sed cui? casus et hoc est vep̄ tenēdo gerūdia esse alicuius casus. Alij dicunt q̄ talia nulli? sunt casus. Et ad oppositū dicūt q̄ hñt terminatiōes siles casibz. sed qd̄ cūqz dicitur tenendū est q̄ gerūdia non sunt alicui? t̄pis. determinati. certi nec numeri nec p̄sone. et p̄ t̄to dicitur p̄sone indeterminate quia p̄ se nō assignat sub prima vel scda p̄sona s̄z verbum additū trahit ipsum ad oēm p̄sonam. Et si querit̄ coniugatiō rñdet̄ fm̄ vñā viā q̄ nō. sed declinat̄. et nō preponunt illis articula et nō s̄z alicui? ge. noialis et motuū eoz est q̄ si eñt aliq̄ ge. noialis videt̄ q̄ rōs ne illi? pñt exgere aliā dēonez in certo genere qd̄ est falsum. nā p̄gue dicitur vado ad legendū lectionez. Scdm̄ vero viā probabiliorē coniugatur vt verbo impersonalia amandi do dum.

Sic similiz modo sunt declinanda supina

¶ In ista pre autor docet declinare supina. Notandū qñ querit̄ amā. nī que ps. d̄z rñdari verbum. Cui? modi infiniti. Cui? forme rñdetur p̄fecte. Cui? coniugationis dicitur vt de gerundijs dcm̄ est. Qñ querit̄ cui? gene. Rndetur eiusdē cū verbo a quo descendit. Cui? t̄pis rñdetur quo loco tēz p̄oris d̄z querit̄. Cui? casus et sic primū supinū eēt acci casus et vltimū ablatiui et sunt d̄p̄tote forme. et nō pōt dici q̄ sunt alicuius t̄pis vt dcm̄ est de gerundijs. Sed dices p̄tra aliq̄ dicūt q̄ supina sunt quarte declinationis. q̄ fm̄ donati. quarta declinatio est que mittit gñm̄ singularez in us et dcm̄ in ui. mō supina non hñt us in grō. Dcm̄ q̄ predicta diffinitō intelligit̄ de dictionibz regularibz non defectiuis. et hoc de gerūdijs et supinis sub correctione melius dicentium dicta sufficiant.

Passive ternis impersonale locabis

Sicut testatur alexander nobis autor.

¶ Hic specialiter descendit sup̄ alia verba defectiua dicens q̄ verba impersonalia passive vocis declinantur fm̄ tēcias p̄sonas verborz actiuorum. Notandum duplicia sunt verba impersonalia. quedam actiue vocis que terminantur in t̄. quedā passive vocis q̄ terminant in tur. S̄z dices a quibz verbis nata sunt venire verba impersonalia. Dcm̄ q̄ fm̄ comūne vsum gr̄maticoz a quolibet p̄bo actiuo vel neu. ge. dum mō non sunt defectiua vt a curro venit currit. a sto statur. et talia vt in plurimū regit̄ accm̄ casum a pre post vt iam cantat missam. tā pullatur cāpanam et ad minus habet̄ duo p̄cipia. s̄. p̄teritū et futurū vt comestū comedet̄ dū. Et isto sequitur q̄ declinat̄es p̄ba neu. ge. et nō p̄ impersonalia diminute declinat̄. Itē de p̄cipijs q̄ veniūt a p̄bis impersonalibz fm̄ cōm̄ modum.

loq̃ndi hñt nñm vt tñ lectũ est psalmos vñm vt o dilectũ creaturas dilige
creatorẽ accñm vt p dilectũ creaturas dilige creatorẽ. 2 abltm vt a dilecto
creaturas diligen dũ est creatorẽ. i. ab illo q̃ dilexit creaturas diligẽdus est
creator. nō tñ repugnat illa pñcipia hñe oēs casus 2 carẽt pli. etiã a p̃bis
deponẽtalibz veniũt p̃ba ipsonalia vt iam loq̃tur f̃mone. etiã ab eisdẽ
veniũt p̃ba ipsonalia i r vt a delecto delectat. et̃ aliq̃ s̃z q̃ fm vsqz nō hñt
p̃ba a q̃bz descẽdũt vt oz. S̃z di q̃re p̃ba ipsonalia mag̃ declinant p ter
ciã psonã q̃ p p̃mã. di qz oĩe tale tñminat in r vel in f. 2 oĩa talia s̃z scie
p̃sone. q̃ solũ i tali declinant. vñ psona maxie attribuit p̃bo rōc tñminatõis

Deqz vale quidam dicere valete valeto

Processu simili salue formare decebit

Aue predictis simili modo sociabis

Dic aue veniens de rure valeqz recedens

Hoc verbum salue comprehendit aueqz vale

¶ Hic oñdit defectũ illoz p̃boz vale aue rē. dicēs s̃ p̃buz vale h̃z in
impariũ singulari vale 2 in pli valere 2 i futuro eĩsdẽ valero. 2 illa duo
p̃ba aue 2 salue eodẽ mō declinant. tñc ponit dñam dicēs veniēs dic aue
recedēs vale. 2 salue p̃prehẽdit vtrũqz. vñ **Grecl.** Est salue vel aue vox rō
ueniēs veniēti. Nā veniēs dic 2 dñ ad veniēte. Leclẽtẽ dic aue mihi desĩ
gnare salutẽ. Salutẽ hñanã vale salue p̃hẽdit. 2 sepe vñũ ponitur. p̃e
liquo. Et aue dñ ab a qd̃ est sine r ṽe quasi sine ṽe fm q̃ triplex ponit ṽe
s̃z ṽe pene ṽe culpe ṽe peccati.

Quæsumus ex queso retinens nil plus dare quero

Tantum presentis sunt temporis insit 2 inquit

Nil plus inuenio nec ab inqueo dicitur inquit

Inquam presentis est 2 quandoqz futuri

Inquo inquis inquit plurali imus dabit untqz

¶ Hic oñdit defectũ alioz p̃boz dicēs. q̃so h̃z in singulari q̃so 2 in pli
q̃sum? 2 nihil pl? s̃z illa tria p̃ba insit 2 inqua sunt tñ pñtis t̃pis 2 nil pl?
2 inq̃t nō est terciã psona hui? p̃bi inq̃o s̃z et̃ p̃ sed defectũ. 2 h̃ p̃bũ inquo
sic p̃iugat. In q̃o inq̃s inq̃t r̃pl̃r inq̃m? inq̃unt. 2 carẽt scđa psona i pli. et̃
in impariũ h̃z inq̃ 2 nil pl? Itẽ a p̃bo q̃ro q̃ est peto vel inuefigo. vñ?
Querit̃ ignoũ sil absens atqz remotũ. S̃z q̃rit̃ qui nō sentit̃ pcedere ṽe
rũ. P̃essũũ p̃imũ deponēs dico scđm. In queso q̃is desideram 2 mō
est d̃ defectũ licet fm antiq̃s it̃tegre declinare. vñ **Grecl.** nou? Q̃lum q̃so
sine defectu nũc fore scito. Deficiēs vel anormala dictio fore repit̃. In q̃is
s̃ro. Infridẽ q̃ male sit̃ nihil h̃z nisi terciã psonã indicatiũ. s̃z inq̃t idẽz
q̃ dic̃ s̃z inqua. i. dicā. vñ. Que bona sunt inq̃ prestare pessima linque.

Is it declines ausim pluraliter ausint

Dic raro factis ite et nil plus reperitur
Explicit expliciunt nil plus fit dic cedo pro dic
Alio dic is ite plurali dicito unt qz
Inuenitur ai per presens imparatiu
Sic per preteritum lector discerne scdm

¶ Hic po. defectu alioz pboz dicez. s. pba ausi hz ausim in pma psona. ausis in scda. et ausit in tcia. et in pli ausint et in oibz alijs caret. Itē a pbo audeo es qd feat audacia hre dz ausor et ausio nis. et ausus us ui. id ē facies audacia. et audax no^a adiectm. inde audacia. in ausim est idēz qz audacia facere. vii. Dicere nō ausis facis multū sine pausis. Itē raro venit a pbo facio et est aliqd pducere ex materia. In facio frequentm. In raro defectm. i. facio et futuri opta. vel giunc. moi. Uti qz facia designat raro ptingit et optat. Itē cedo ē equocii. Primo feat locū dare. et sic habz cessi in pterito. scdo feat pcutere. et sic hz cecidi in pterito pfecto. et scio idēz est qz dico et tūc est pba defectm caret supi. vii. Grecis. nou⁹. Dado locuz cedo legis et ptera cedo. Dado locū cessi sed partiendo cecidi. Deficient qz cedo. p dic poni bñ credo. Dico cedo vel dono locuz tibi cedo. Tu bona cedo mihi doctor cū tibi cedo Itē explicat dz a pbo plico. i. plicis facere et est manifestare. Unde explicat verbū defectiū in singulari et expliciunt in plurali. Itē ayō. i. dico hīs ay in pterito vel in impatiuo.

Tempora terne forem dat fore cetera sperne

Dat fio fierem fieri dat cetera terne

¶ Hic ostendit defectū alioz pboz dicez hoc pba fore hz tria tpa. scz p sens optatiu. pteritū impfectū pūctiū et infinitiū. sed fio hz fieri irreulariter p fieri. et hz fieri in infinitiū p fieri. et in impatiuo sumit sibi futurū optatiu. et p oia alia tpa giugat fin tertiā giugationē. ex qz p p primūz dz defectū qz nihil pl⁹ hz nisi qz iā dcm est. Itē plures sunt dcones hñtes pslēm voce cū ly fore qz tñ ab eo dñt fin featōez vt fores foreforas. Itē fio factus sum est incipe esse vel de non esse ad esse transire. In sum⁹. i. ster cus. Unde firmarius qz aliquid facit ex fumo. Unde fides nomē carens plū numero. In fidelis. In fidelia nomē prime declinationis et est olla creaz qz si fidelis qz fidelis est in seruando cibos.

Hic defectiua pro pueris sunt reserata

¶ Hic autor ostendit fine ppter quē iste liber est cōpilar⁹ dicez. Liber rer mior defectiuor est edit⁹ ppter informatōez iuuenū. Itē autor ostendit cāz cōpilarōis libri vt pueri diligenter inuistat documentis. Iuxta illud Ares sto. hmo phisico. tūc vniqdqz fare arbitramur cū causaz ei⁹ cognoscim⁹ Itē autor in illo lib. nō sē posuit metra sua ppta. s. aliqui metra Alexan. aliqui metra Grecis. et alioz grāmaticoz vt iuuenes talū prius cognitoz nō facili⁹ ducant in cogitationez cū omē qd ē magis cōe est magis facile. Illa autē qz dicta sunt correctiōi sapientiū subiungeda sunt dei auxilio pacta. debilitati ingenti put supplet ingenti gaudio. ¶ Finit.

